

Gražina Karaneckienė

SAULUTĖ

Integruoto mokymo vadovėlis

I klasei

1 dalis

Wydanie pierwsze

Puńsk 2011

Wydawnictwo „Aušra” Sp. z o.o.

www.punskas.pl

SAULUTĖ. Integruoto mokymo vadovėlis 1 klasei, 1 dalis.
Podręcznik do kształcenia zintegrowanego dla klasy 1, część 1.

Opracowanie
Grażyna Korzeniecka

Ilustracje i okładka
Eglė Valiūtė

Zdjęcia
Sygit Birgiel, Bożena Bobin, Wida Baranowska

Redaktor
Nijola Birgiel

Redaktor techniczny
Sygit Birgiel

Korekta
Biruta Ołów

Podręcznik dopuszczony do użytku szkolnego przez ministra właściwego do spraw oświaty i wychowania i wpisany do wykazu podręczników przeznaczonych do kształcenia ogólnego dla mniejszości narodowych i etnicznych oraz społeczności posługującej się językiem regionalnym do edukacji wczesnoszkolnej w języku litewskim, na podstawie opinii rzeczoznawców: prof. dr. hab. Mieczysława Jackiewicza, mgr. Algisa Uzdili, dr Any Romančuk.

Etap edukacyjny: I.

Typ szkoły: szkoła podstawowa.

Rok dopuszczenia 2010.

Nr ewidencyjny w wykazie: 301/1/2010.

Podręcznik jest finansowany przez Ministerstwo Edukacji Narodowej

Dauguma tekstų adaptuoti

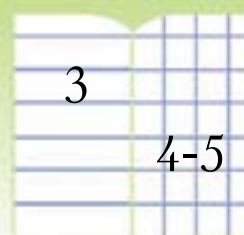
ISBN 978-83-60625-43-9

© Wydawnictwo „Aušra” Sp. z o.o.

Wydawnictwo „Aušra” Sp. z o.o., ul. A. Mickiewicza 23, 16-515 Puńsk
Arkuszy drukarskich 11. Wydanie I
Skład, łamanie, druk i oprawa Wydawnictwo „Aušra”
www.punskas.pl

1. Kokie tavo pirmos dienos mokykloje įspūdžiai? Pasidalink jais su draugais.
2. Kokį žodį tu norėtum parašyti lentoje?

Aš
„Saulutė” –
tavo
knygelė.

– Labas rytas!
Aš – Tomas.
Gyvenu
Punske.

Labas!
Aš – Rasa!
Gyvenu
Eglinėje.

4-5

6-7

1. Papasakok, kaip susipažinsi su draugu, o kaip prisistatysi mokytojui ar direktoriui.
2. Padainuok savo vardą ir pavardę.

--	--	--

--	--	--	--	--

--	--	--

--	--	--	--

--	--	--	--

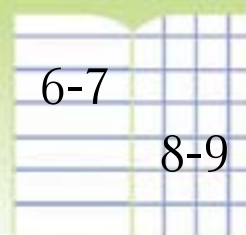

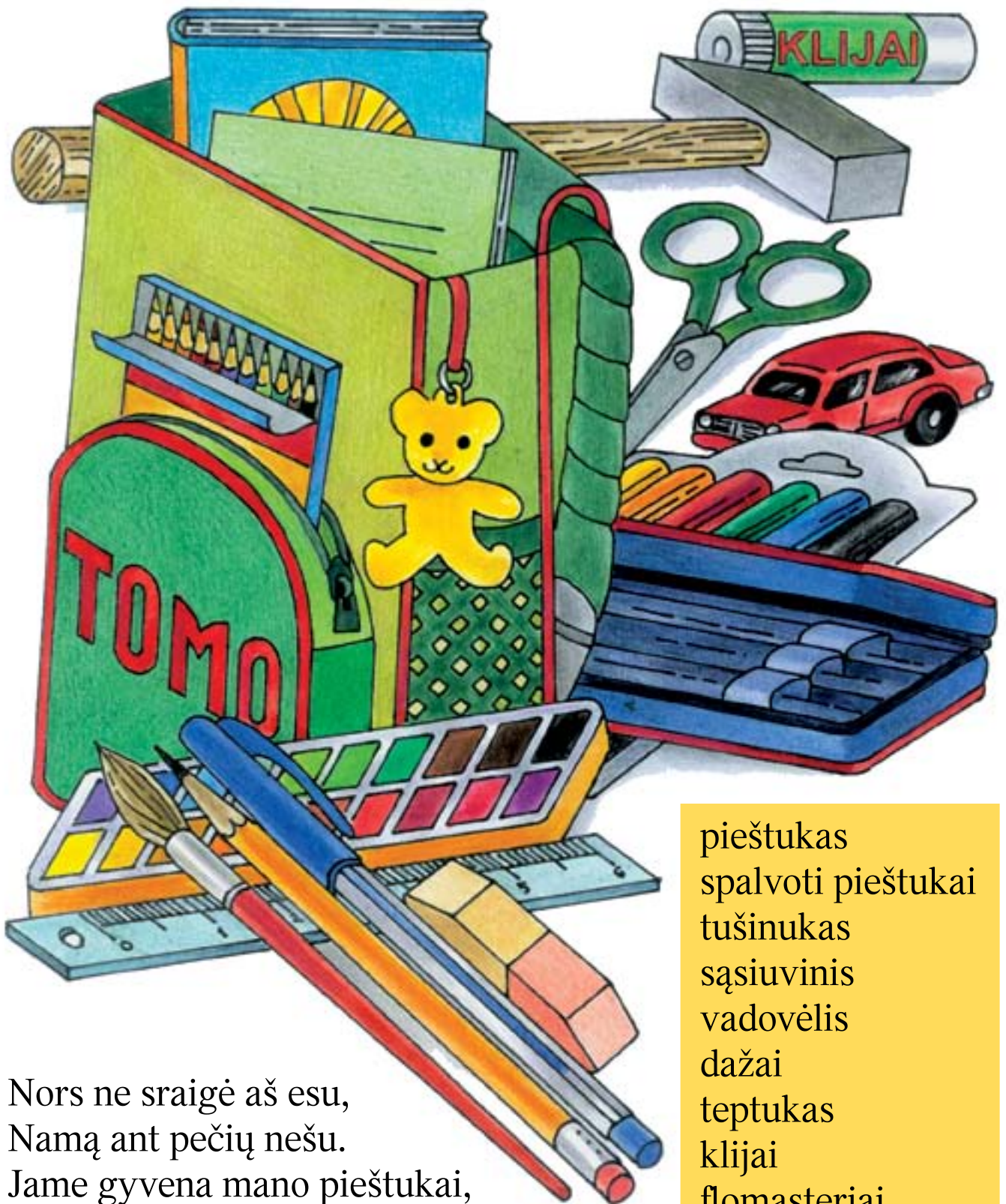
--	--	--

1. Papasakok, kaip zuikis ėjo į mokyklą. Kodėl jis neišmoko skaityti?
2. Kokių taisyklių turi laikytis kiekvienas mokinys?

6-7

8-9

Nors ne sraigė aš esu,
 Namą ant pečių nešu.
 Jame gyvena mano pieštukai,
 Knygos, sąsiuviniai, trintukas.

pieštukas
 spalvoti pieštukai
 tušinukas
 sąsiuvinis
 vadovėlis
 dažai
 teptukas
 klijai
 flomasteriai
 liniuotė
 plunksninė

1. Ką Tomas atsinešė į mokyklą kuprinėje?
 Ar visi daiktai jam reikalingi?
2. Ką Tomas įsidės į plunksninę? Kodėl?
3. Kokius daiktus galima rasti tavo kuprinėje?

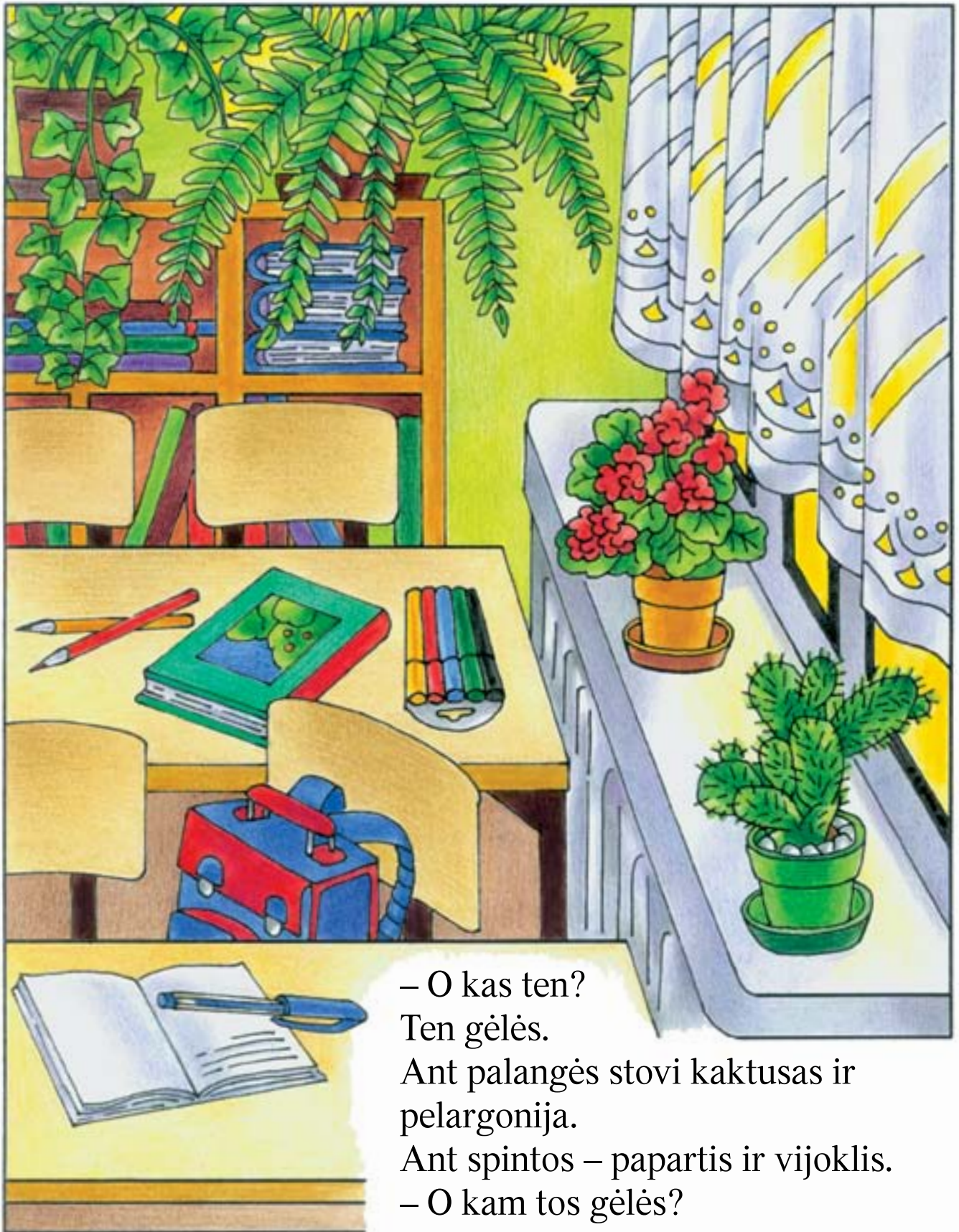

stalas
kėdė
suolas
spinta
lenta
gaublys
žemėlapis
televizorius
herbas

Tomo, Rasos ir Onos klasė.
Ten lenta, o ten stalas.
Kampe stovi spinta.
Kas kabo virš lentos?

1. Papasakok apie savo klasę.
2. Kokie daiktai yra tavo klasėje? Pasakyk jų pavadinimus skiemenimis.

– O kas ten?
 Ten gėlės.
 Ant palangės stovi kaktusas ir
 pelargonija.
 Ant spintos – papartis ir vijoklis.
 – O kam tos gėlės?

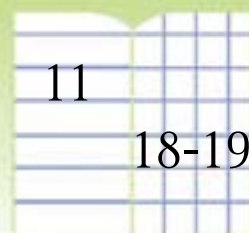
10

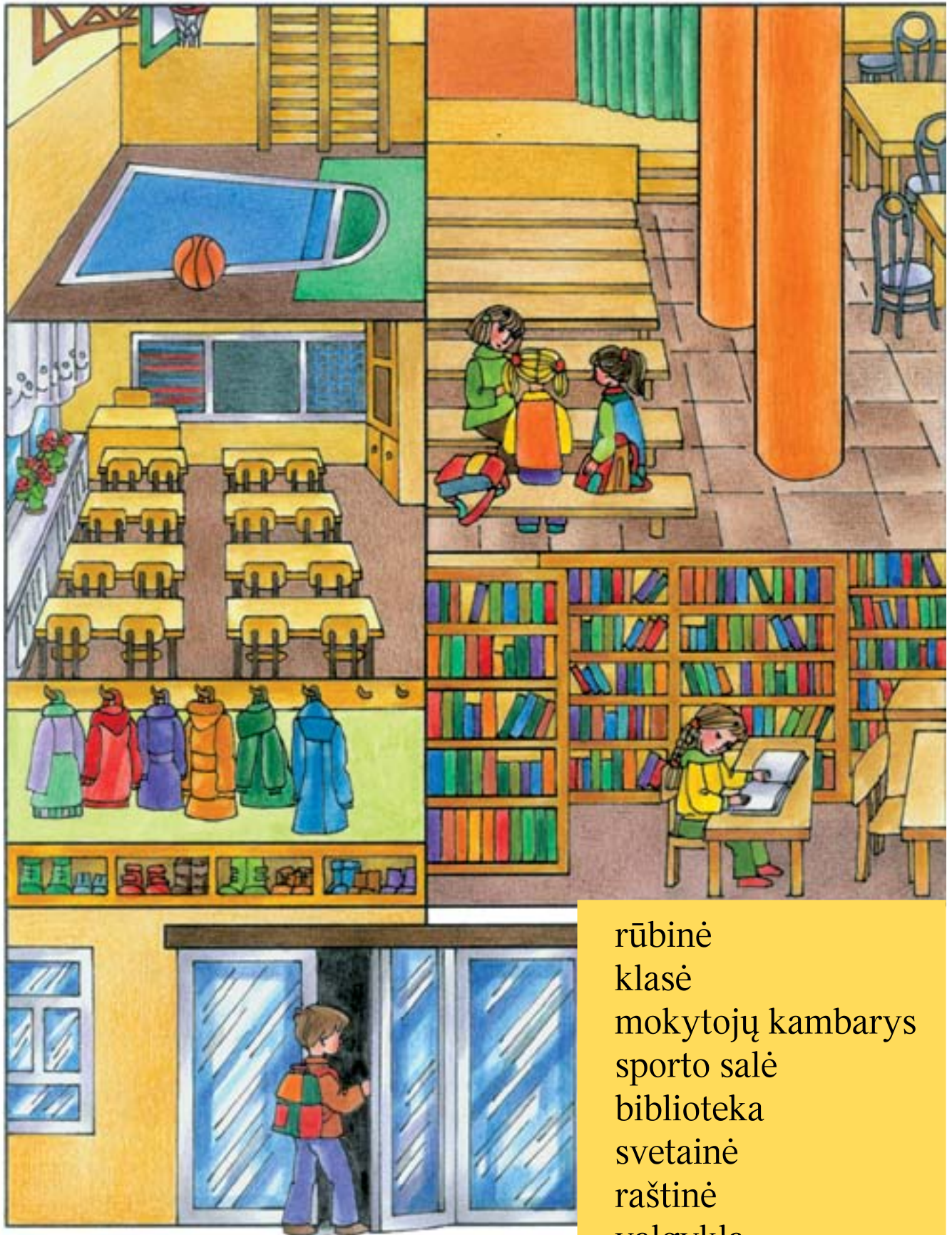
16-17

1. Parodyk paveikslėlyje gėles, apie kurias kalbama tekste.
2. Kokios gėlės yra jūsų klasėje?
3. Kaip reikia prižiūrėti kambarines gėles?

1. Ką veikia budėtojai?
2. Kodėl klasėje reikalingi budėtojai?
3. Iš kartono ir dviejų kaspinų padaryk raištelį budėtojiui.

rūbinė
 klasė
 mokytojų kambarys
 sporto salė
 biblioteka
 svetainė
 raštinė
 valgykla

12

22-23

1. Kokios patalpos yra tavo mokykloje? Kam jos reikalingos?
2. Kas dirba mokykloje?

Ten plentas, o ten namas.
Kur bėga Rasa?

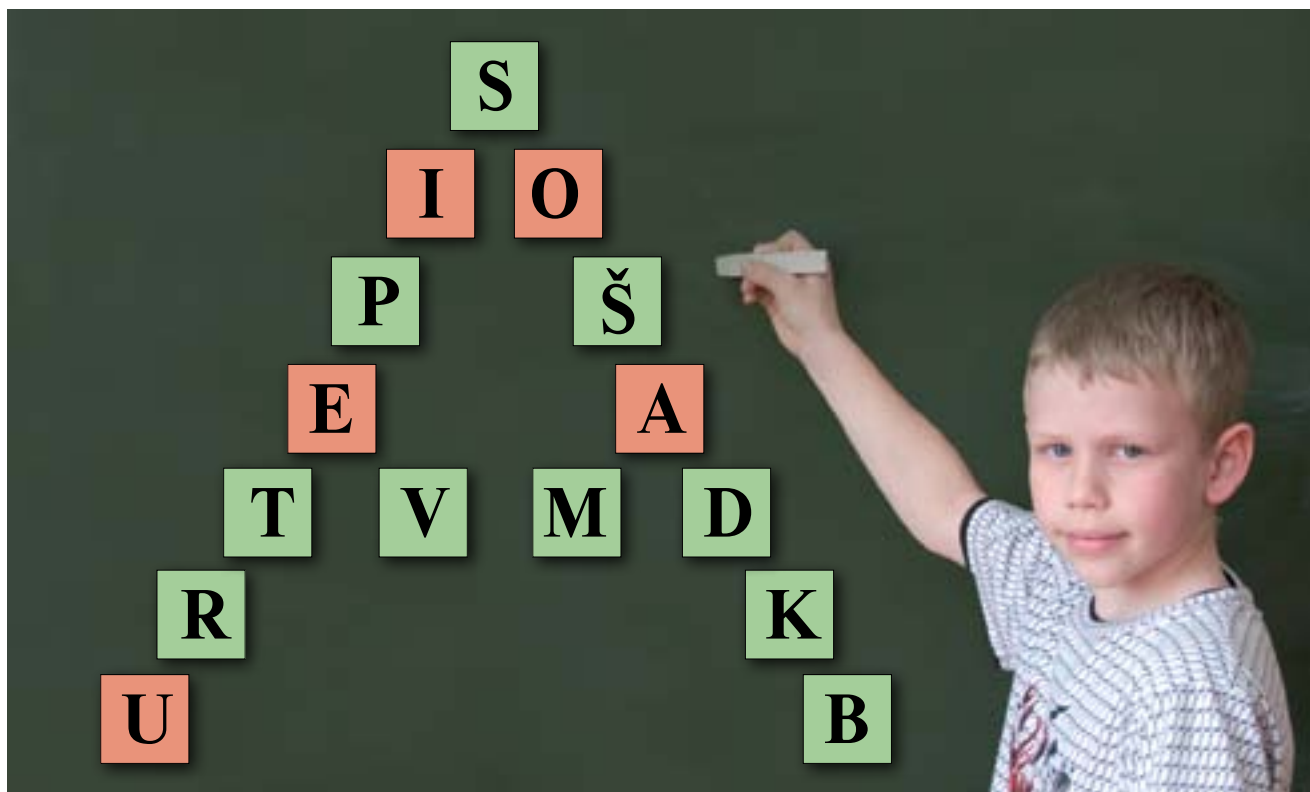
Ten Algis.
Ten gatvė ir pėsčiųjų perėja.
Kam ji?

1. Kaip vaikai keliauja į mokyklą? Ką jie mato pakeliui?
2. Papasakok, kaip tu eini į mokyklą.

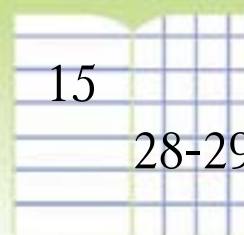

1. Kodėl žmonėms reikia ženklų?
2. Sukurkite ženklą savo klasei ir mokyklai.

I klasė

1. Punsko mokyklos pirmokai pirmąsias savo vardų raides prisegė prie lentos. Kokie galėtų būti šios klasės vaikų vardai?
2. Koku garsu prasideda tavo vardas? Parodyk raidę, kuri yra tavo vardo pradžioje.

ALĖ

Aš buvau pipiras,
O dabar jau vyras.
Lovo ankšta. Kai guliu,
Išsitiesti negaliu.

Aš buvau pipiras,
O dabar jau vyras.
Tėtės batais apsiaunu.
Per ankšti. Nepaeinu.

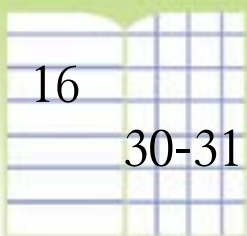

ADAS

ASTA

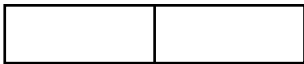
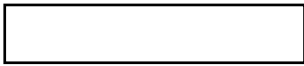
vyras kaip pipiras
aukštas kaip šaukštas

1. Kaip tau atrodo – tu jau didelis ar dar mažas? Kodėl?
2. Papasakok nuotaikingą įvykį iš tų laikų, kai buvai labai mažas. Jeigu neatsimeni, paklausk tėvelių.

A a

A a

Adas

Akys žiūri visą dieną.
Akys pastebi ne vieną –
Arklį, adatą, avele,
Anglį, avilį, antelę.

1. Apsižvalgyk aplinkui ir pasakyk, ką matai. Stenkis pasakyti kuo daugiau žodžių, kuriuose girdi garsą **a**.

1. Kokių garsų girdi gatvėje, kieme, miške? Pabandyk juos pamėgdžioti.
2. Mėgdžiodamas garsus suplok, kai tarsi garsą **a**.

1. Pasiklausykite pasakos „Dangus griūva” įrašo.
2. Ir jūs pasidarykite lėles ir suvaidinkite pasaką.
3. Kurių pasakos veikėjų pavadinimuose girdi garsą **a**?

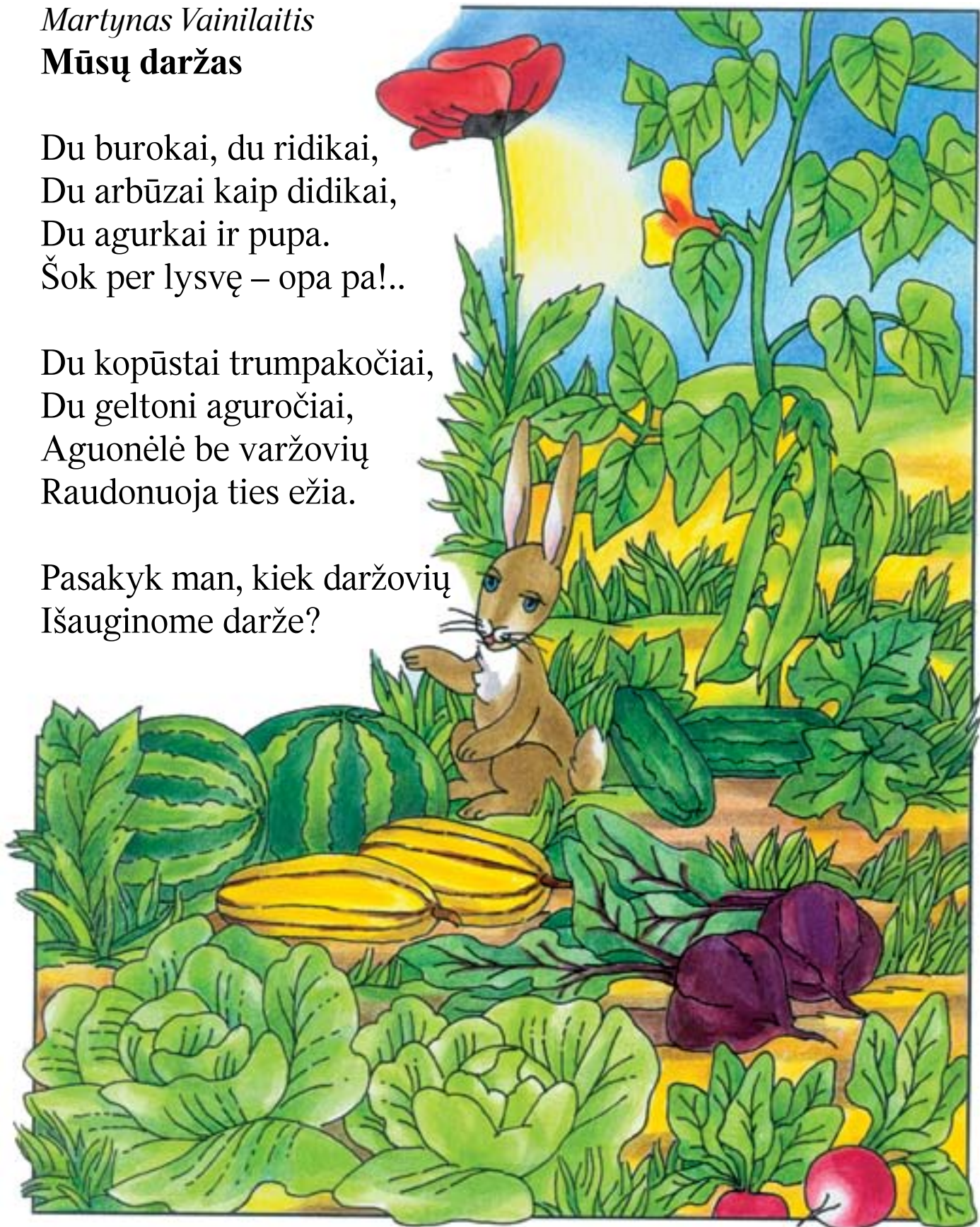
Martynas Vainilaitis

Mūsų daržas

Du burokai, du ridikai,
Du arbūzai kaip didikai,
Du agurkai ir pupa.
Šok per lysvę – opa pa!..

Du kopūstai trumpakočiai,
Du geltoni aguročiai,
Aguonėlė be varžovių
Raudonuoja ties ežia.

Pasakyk man, kiek daržovių
Išauginome darže?

1. Kokias daržoves užaugino vaikai?
2. Jeigu moki, suskaičiuok, kiek jų užaugo.
3. Kokios daržovės auga jūsų darže?

O o

O o

Onutė

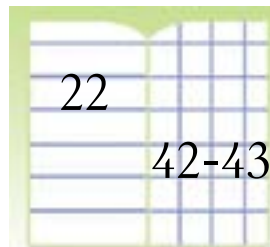

Ožį vysim iš darželio,
 Ožiui duosim morką žalią.
 Opa opa opa pa –
 Ožiui morka, tau pupa.

1. Papasakok apie išdykėlį ožį.
2. Kuriuose žodžiuose ištarei garsą o?

21

40-41

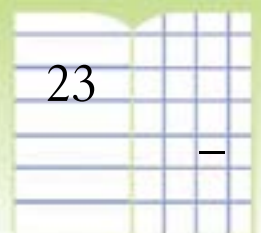
22

42-43

1. Perskaityk, ką sako vaikai.
2. Papasakok vaikų nuotyki.

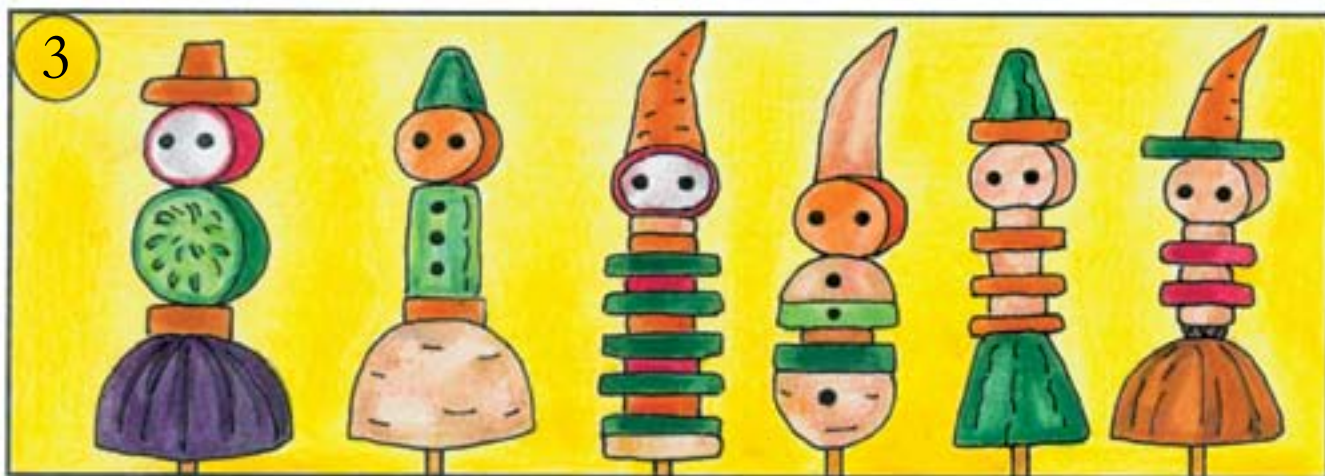
1. Tęskite pasaką, sugalvokite vis kitą senelio talkininką.
2. Parodyk ropės lapą, ant kurio parašytas ilgiausias sakinyss.
3. Suskaičiuok, kiek raidžių **o** yra ant kiekvieno ropės lapo.
4. Iš spalvoto popieriaus skiaučių išlipdykite ropės atvaizdą.
Palyginkite, kurio ropė užaugo didžiausia.

Žalia žolė, bet ne žolė,
Su uodega, bet ne pelė.

Geltona koja po žeme,
Žalia uodega viršuje.

Geltona panelė
Su šimtu skarelių.

24

44-45

1. Įmink mėsles. Pasakyk įminimus skiemenimis ir garsais.
2. Kurioje mįslėje yra daugiausia žodžių su **o** ir **a**?
3. Sukurk mįslių apie daržoves.
4. Ką Tomas ir Rasa padarė iš daržovių? Ir tu pasidaryk tokių darbelių.

M m

M m

Matas

Mokytoja mums parodė,
Kaip rašyt mieliausią žodį:

M ir A,
M ir A –
Pažiūrėkite! –
MAMA.

1. Papasakok apie savo mamą.
2. Išmok eilėraščių atmintinai ir padėklamuok jį savo mamytei.

ma am
Ma Am
mama
Mama

Am am am!

Mama! Mama!

Mama:
– A a a... A a a...

A a a a liūli,
Katinėlis guli,
O katytė motinytė
Marškinėlius siuva.

26-27

48-49

1. O dabar tu pamėgink padainuoti mamytei lopšinę.
2. Kokią lopšinę tau dainuodavo mama?

Ė ė

ė ė

Ėriukai prie ėdžių atėjo.
 Ėriukai ėsti norėjo.
 Ėskit, ėriukai, žolytę –
 Aš pavaduoju mamytę.

1. Kuriuose eilėraštingo žodžiuose girdi garsą **ė**? Pasakyk daugiau žodžių su šiuo garsu.
2. Papasakok, kaip tu pavaduoji mamytę.

Mė mė
ėmė

Mė mė mė!

ėmė

ėmė

1. Kaip vaikai pradžiugino mamytės?
2. Kuo tu pradžiuginsi savo mamą?

T t

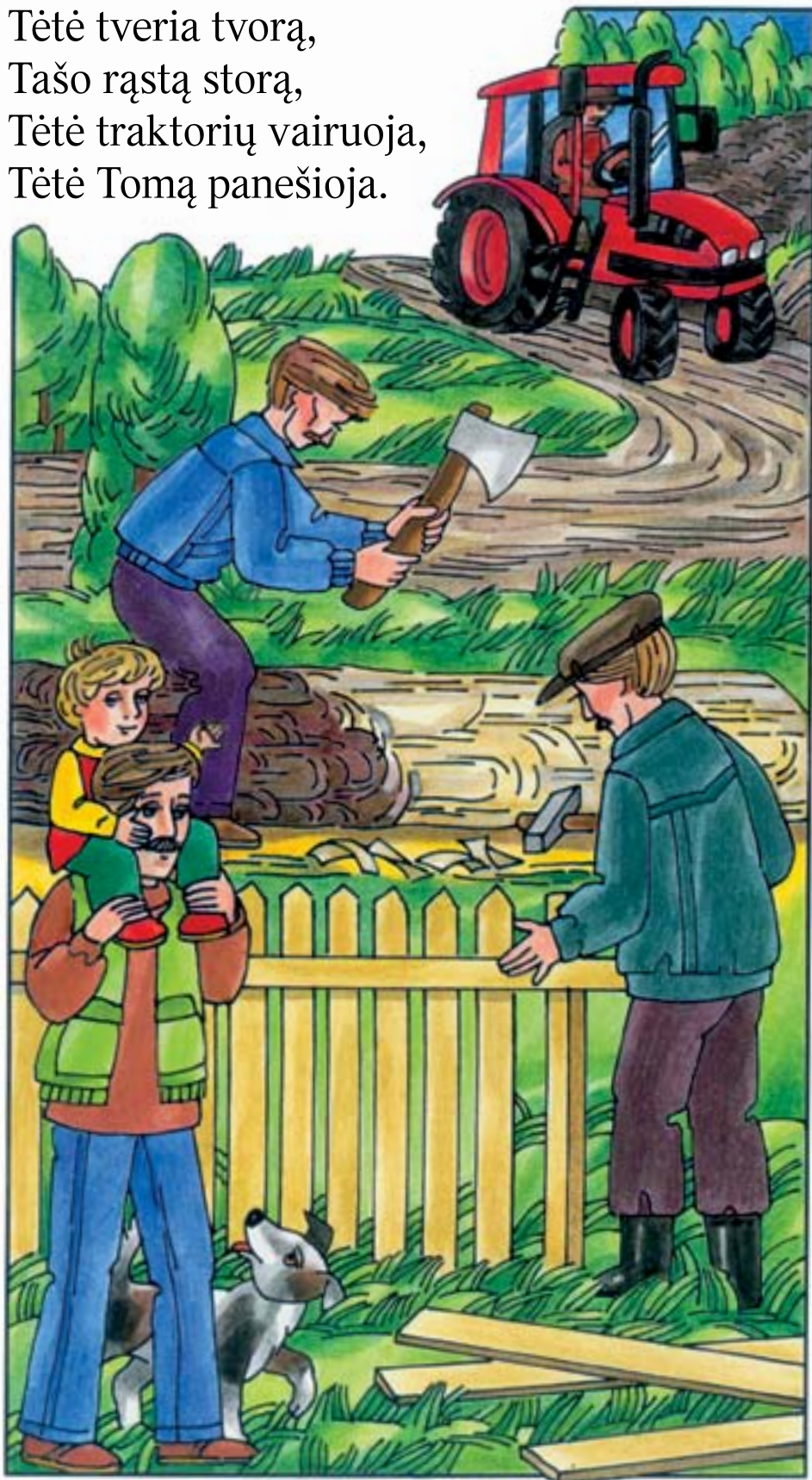
T t

Tomas

Tėtė tveria tvorą,
Tašo rąstą storą,
Tėtė traktorių vairuoja,
Tėtė Tomą panešioja.

1. Pasiklausyk eilėrašuko. Kuriuose žodžiuose girdi garsą **t**?
2. Papasakok apie savo tėtį.

30

54-55

Tomo
Mato
mato
mèto

Tomo tètè

.

Mato tètè

.

Tomo tètè mèto

.

Mato tètè

.

31

56-57

1. Ką tu mėgsti veikti su tėveliu?
2. Papasakok, kaip vaikai žaidė su tėveliais.

mėtė
matė

Tomo tėtė

Tėtė matė

mėtė

. Tėtė

Tomo mama ėmė šukas.
Kas Tomo mama?

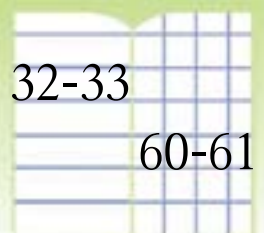
profesija
policininkas
mokytojas
kirpėjas
žemdirbys
pardavėjas

1. Ką veikia Tomo mama, o ką tėtė?
2. Ką dirba tavo tėveliai?

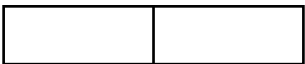
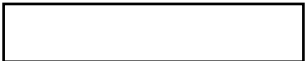
32-33

60-61

S s

S s

Stasys

Sode slyvos mėlynuoja,
Sode kriaušės geltonuoja.
Sode sirpsta obuoliukas –
Bėgs Sigutė ir Stasiukas.

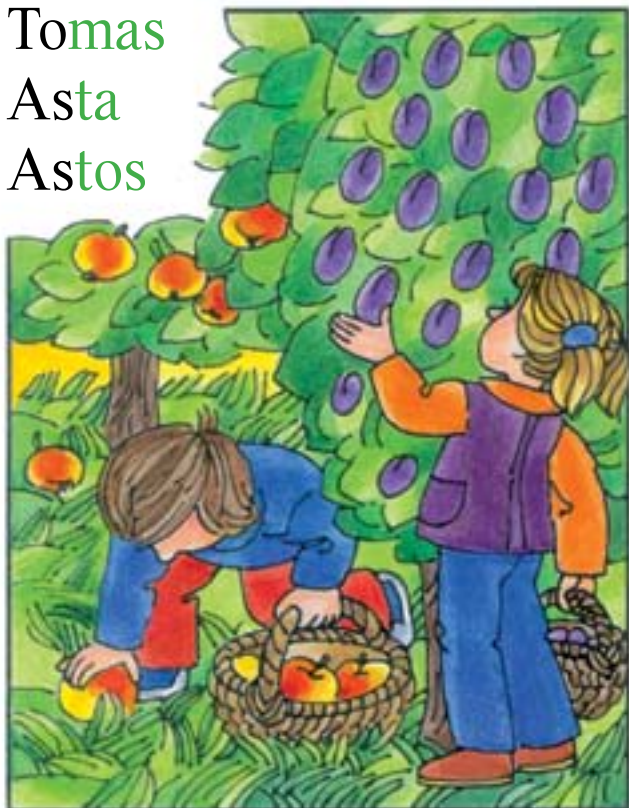

1. Kodėl vaikai nubėgo į sodą?
2. Kuriuose eilėraščio žodžiuose girdi garsą **s**?
Pasakyk daugiau žodžių su šiuo garsu.

Tomas

Asta

Astos

Tomas matė

Tomas ėmė

Asta matė

Asta ėmė

obuolys
kriaušė
slyva
vyšnia
serbentai
agrastai

Astos, Tomo mama

1. Kokius vaisius tu mėgsti?
2. Kodėl reikia valgyti daug vaisių?

35

64-65

Stasės
mėtas
Samas
mėsos
ės

Stasės

Tomas mato

,

,

.

Stasė sės mėtas.

Tomas sės

.

Samas: am – am! Samas ės mėsos.

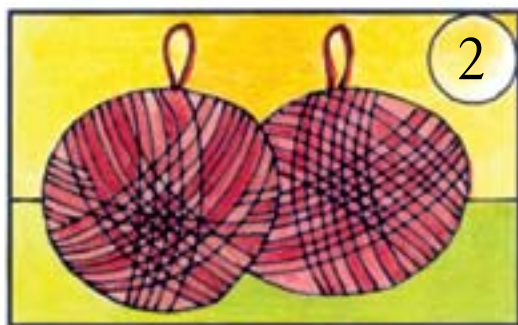
Vaismedžiai:
obelis, kriaušė,
slyva, vyšnia.

Vaiskrūmiai:
serbentas,
agrastas.

36-37

66-67

1. Kuriuos vaismedžius ir vaiskrūmius pažįsti?
2. Kaip reikia prižiūrėti sodo medžius ir krūmus?

1. Papasakok, kas nutiko Astai sode.
2. Kuo įdomus sodas rudeni?
3. Papasakok, iš ko ir kaip vaikai padarė obuoliukus. Ir jūs pasidarykite tokį žaislą ir papuošalą.

ir

Mokytoja tarė:

– Vaikai! Jei padarėte gerą darbą,

pieškite

, jei blogą –

.

Rasa piešia gėlytes.

– Kiek gėlių nupiešei? – klausia mokytoja.

Vieną, dvi, ...

– O kokius gerus darbus padarei?

– Nuvaliau lentą, paliejau gėles, paaiškinau Tomui uždavinį...

39

1. Kiek gėlyčių ir debesėlių nupieštum tu?

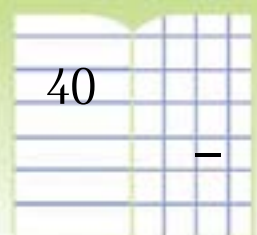
2. Pasveikinkite savo mokytojus su jų švente – padovanokite jiems gerų darbų puokštę.

Šliumpu pumpu meškinai
Laižo medų dovanai.
Kas tuos meškinus nuvys,
Tas tą medų išlaižys.

ti	ti	ti	ti	ti	ti	ta
----	----	----	----	----	----	----

1. Papasakok, kaip Rudnosiukas pateko į mokyklą.
2. Ko meškiukas mokykloje išmoko?
3. Pasakyk skaičiuotę taip, kaip nurodyta kaladėlėse.

sesė
teta
metė

Astos

Tomo sesė Asta. Tomo teta Stasė.

Asta ėmė

. Teta ėmė

.

Asta, Tomas, teta

. Teta,

!

Asta metė

.

Ėmė

.

O

?

1. Kas nutiko Astai miške?

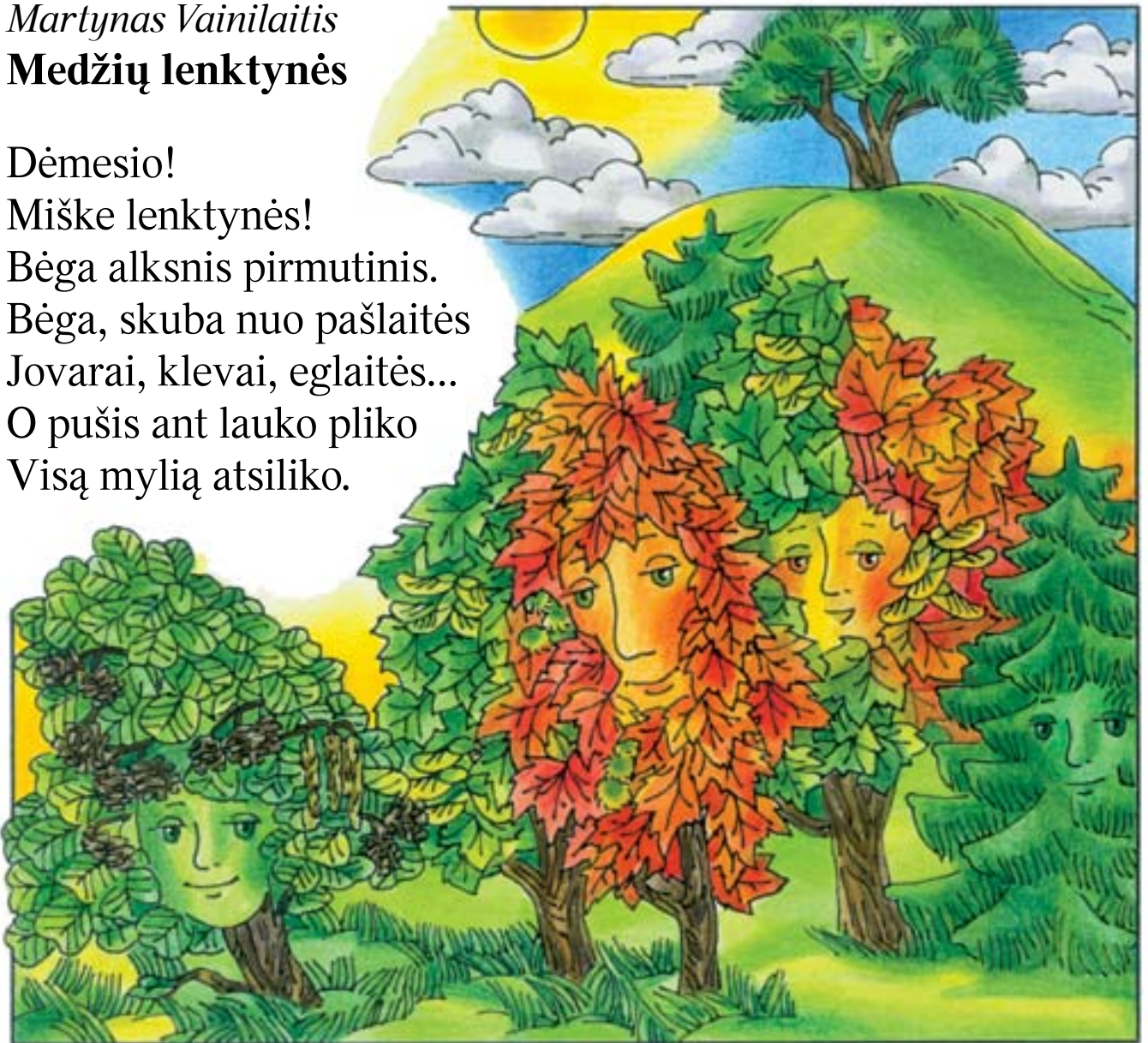
2. Ką įdomaus tau teko pastebėti miške?

42-43

72-73

Martynas Vainilaitis
Medžių lenktynės

Dėmesio!
 Miške lenktynės!
 Bėga alksnis pirmutinis.
 Bėga, skuba nuo pašlaitės
 Jovarai, klevai, eglaitės...
 O pušis ant lauko pliko
 Visą mylią atsiliko.

Medžiai:

eglė, pušis, beržas,
 klevas, kaštonas,
 alksnis, ąžuolas.

Krūmai:

kadagys, lazdynas,
 putinas.

44-45

74-75

1. Kokie medžiai lenktyniavo?
2. Kuris medis atbėgo pirmas, o kuris paskutinis?
3. Kurių medžių pavadinimuose girdi garsą **e**?
4. Iš spalvoto popieriaus sukurkite rudeniškai pasipuošusių medžių mišką.

Grybų karas

baravykas
kelmutis
ūmėdė
kazlėkas
raudonikis
rudmėsė

1. Pasiklausyk Justino Marcinkevičiaus knygelės „Grybų karas“ ištraukų.
2. Kokie grybai ruošėsi kariauti?
3. Kuo baigėsi grybų karas?

46-47

76-77

Vėlinės

Vėlinės – mirusiųjų pagerbimo šventė.

Žmonės sutvarko artimųjų kapus. Kapinės nušvinta žvakučių šviesa. Bažnyčiose laikomos gedulingos Mišios.

Tai tylos ir ramybės diena.

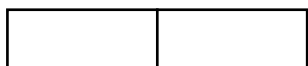
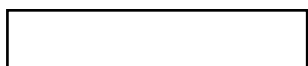

48-49

1. Kaip jūsų šeima švenčia Visų šventųjų dieną ir Vėlines?
2. Iš kartono ir spalvoto popieriaus sulankstyk ir suklijuok žvakutę.

L l

l l

Lukas

Kai užmiega kaladėlės,
Kai akis užmerkia gėlės,
Tai iš sapno, pasakėlės
Pas vaikus keliauja lėlės!

Bet slapčia išeina tyliai,
Jei vaikučiai jų nemyli.

1. Kokių žaisliukų mėgsti žaisti?
2. Kurių žaislų pavadinimuose girdi garsą l?

50-51

78-79

malė
Alma
stalas

A
O
E
Mo

lė

Astos lėlė – Molė. Almos lėlės: Alė, Olė.

Lėlės sės

Elės stalas,

Tomas ėmė

. Tomas malė.

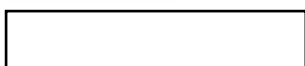
52-53

80-81

1. Papasakok, kaip tu žaidi su draugais.
2. Kokius žaidimus mėgsta jūsų klasės mergaitės, o kokius – berniukai?

K k

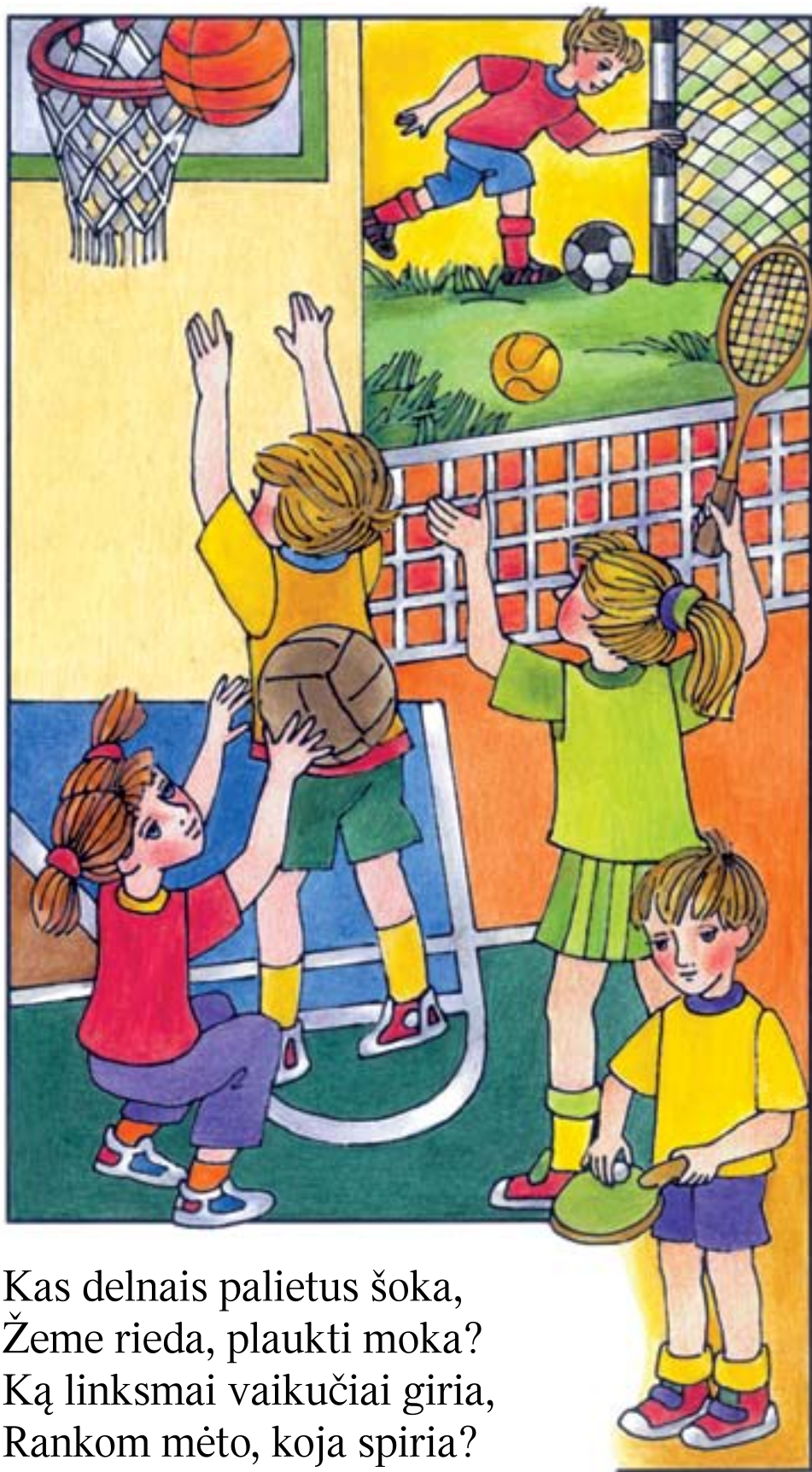
K k

k a m l s

Kostas

Kas delnais palietus šoka,
Žeme rieda, plaukti moka?
Ką linksmi vaikučiai giria,
Rankom mėto, koja spiria?

1. Įmink mįslę. Koku garsu prasideda mįslės įminimas?
2. Kokiais kamuoliais tau teko žaisti?
3. Pasakyk daugiau žodžių, kuriuose girdi garsą **k**.

Kostas Kosto
lėlė lėlėms
kėlė kalė statė

Kosto kėlė . Kostas statė .

Tomas kalė . Tas stalias lėlėms.

Mato lėkė. Lėkė Mato .

55-56

84-85

1. Kokių taisyklių reikia laikytis žaidžiant?
2. Kas gali įvykti, jeigu nesilaikysime saugaus žaidimo taisyklių?

kas
kasa
seka

Kas?

Kas kasa? Kostas kasa.

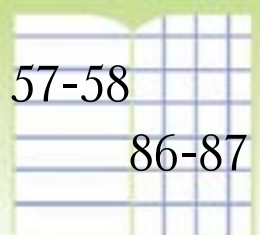
Kas kala? Tomas kala. Kas seka? Asta seka.

Kas mēto ? Matas ir Elė mēto .

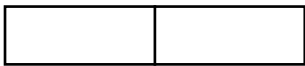
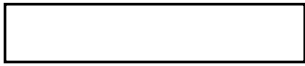
1. Kaip tu praleidi savo laisvalaikį?
2. Kaip galima prasmingai ir sveikai leisti laiką?

57-58

86-87

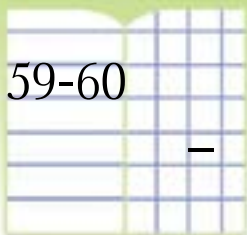
Š š
š š

Šarūnas

Šu šu šu, ša ša ša
Švilpia vėjas šakose,
Šlama šakos, lapai šoka –
Rudenėlis šitaip moka.

59-60

1. Kaip atrodo orai ir gamta vėlyvą rudeni?
2. Kuriuose eilėraščio žodžiuose girdi garsą **š**? Pasakyk daugiau žodžių su šiuo garsu.

laša lašas
tašė šėlsta
šoka šast

Laša lašas, laša lašas...

Šėlsta

Šoka

Šast šaka. Šast šaka.

Tėtė tašė

, kalė

Tomas kalė

– Tėtė, kam tos ? – sako Tomas.

Kam Tomo

?

1. Ką veikė Tomas su tėveliu? Kodėl?

2. Kodėl lesyklą paukšteliams reikia įrengti dar prieš prasidedant žiemai?

61

88

Kas moka, tas šoka

Šoka šarka,
Šoka varna,
Šoka visi

O gandras išskrido.

Šoka kiškis,
Šoka lapė,
Šoka visi

O meška

Šoka Tomas,
Šoka Asta,
Šoka visi

O Šarūnas sušalo.
Kodėl Šarūnas sušalo?

62-63

89

1. Kaip gamta pasiruošė žiemai?
2. Kaip tu pasiruošei žiemai?

šalo
šalta
šėlsta

Astos

Šalta. Šėlsta

. Šalo šakos. Šalo

Alė ėmė

. Asta ėmė

les

.

O

les

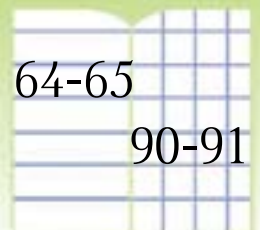
.

1. Kaip Asta ir Alė globoja paukštelių?
2. Kaip tu globosi paukštelių žiemą?

64-65

90-91

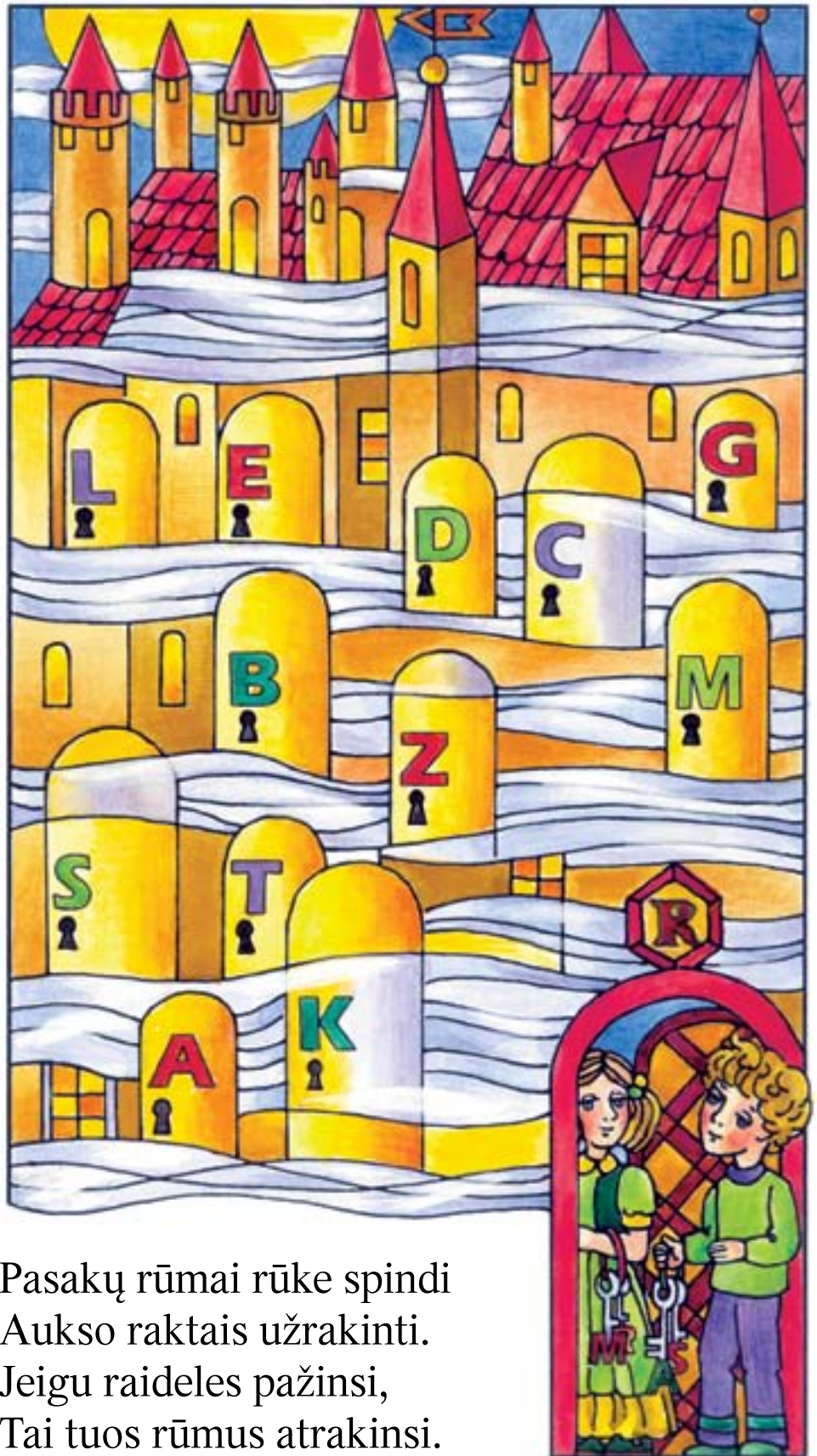
R r

R r

Rasa

Pasakų rūmai rūke spindi
 Aukso raktais užrakinti.
 Jeigu raideles pažinsi,
 Tai tuos rūmus atrakinsi.

66

4-5

1. Kas tie pasakų rūmų raktai?
2. Kuriais raktais jau gali atrakinti pasakų rūmus?
3. Pasakyk kuo daugiau žodžių, kuriuose girdi garsą **r**.

ras rėkė
 Romas Arnas
 Rasa tarė
 Rokas ašakas

Kas ras?

Rasa tarė:

– Kas ras

?

Romas rėkė:

– Aš! Tas

ės ašakas.

– O kas ras

?

Rokas ėmė

.

– O kas ras

,

?

Ar Arnas ras tas kortas?

1. Ir jūs pasidarykite kortas ir pažaiskite pasakų lotą.
2. Rask tekste žodžius su **r**.

67-68

6-7

kar
raškė
karkė

ošė. Šakos. Rasa. Laša lašas.

raškė

. O

karkė:

– Kar kar kar! Mesk

.

metė

.

rėkė, karkė: kar kar!

Ko rėkė

?

kar

kė

klas

tas

ra

tas

šė

šo

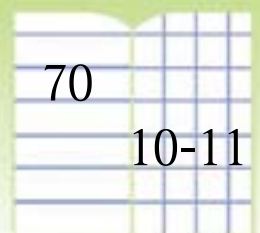
sa

ta

a

rė

1. Suvaidinkite pasakaitę. Kas joje pakeista?
2. Ko mus moko pasaka apie varną?
3. Padėk varniukui perskaityti žodžius.

D d

D d

Danutė

Muša mane pagaliais,
 Degina ugnimi,
 Pjausto peiliais,
 Ir visi mane myli.

71

12-13

1. Įmink ir paaiškink mįslę.
2. Kodėl visi myli duonelę? Kodėl reikia ją tausoti?
3. Kokius dar žinai valgius? Kuriuose iš jų girdi garsą **d**?

dėdė darė dės
Domas Adomas
Adas Adelė

Dėdės salotos

Dėdė Adomas darė salotas.

Ėmė 2 morkas, 2 , .

Teta Adelė dės , .

Domas ėmė . Ėmė mėsos.

– O kam ?

– sako Adas.

– – desertas,

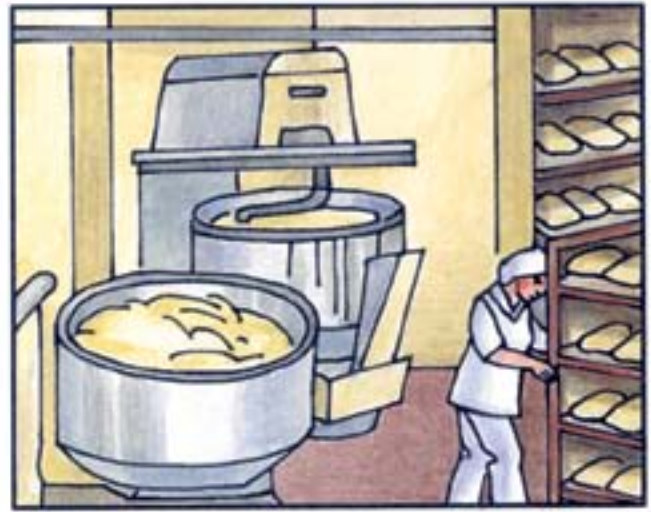
– tarė dėdė.

1. Ką tu mėgsti valgyti?
2. Kokius valgius moki paruošti?

72-73

14-15

Sienos geria šiltą kvapą,
Čia naktim duonele kepa.
Vikriai sukasi kepėjai...

Tu, duonele, atskubėjai
Vos praušus – per gatves
Į erdvas parduotuves,

O iš ten – pas mus, pas mus,
Pusrytėliams į namus.

1. Pasižiūrėk filmukus ir papasakok, kokius darbus reikia atlikti, kad galėtum valgyti duoną.
2. Kaip duona buvo kepama seniau, o kaip dabar?
3. Kuriam paveikslėliui tinka pirmas, o kuriam paskutinis eilėraščio posmas?

Kodėl ant stalo dėmė?

Tomo mama ėmė mėsos. Mama malė.

Mama darė

.

Asta ėmė morkas, raškė

. Asta darė salotas.

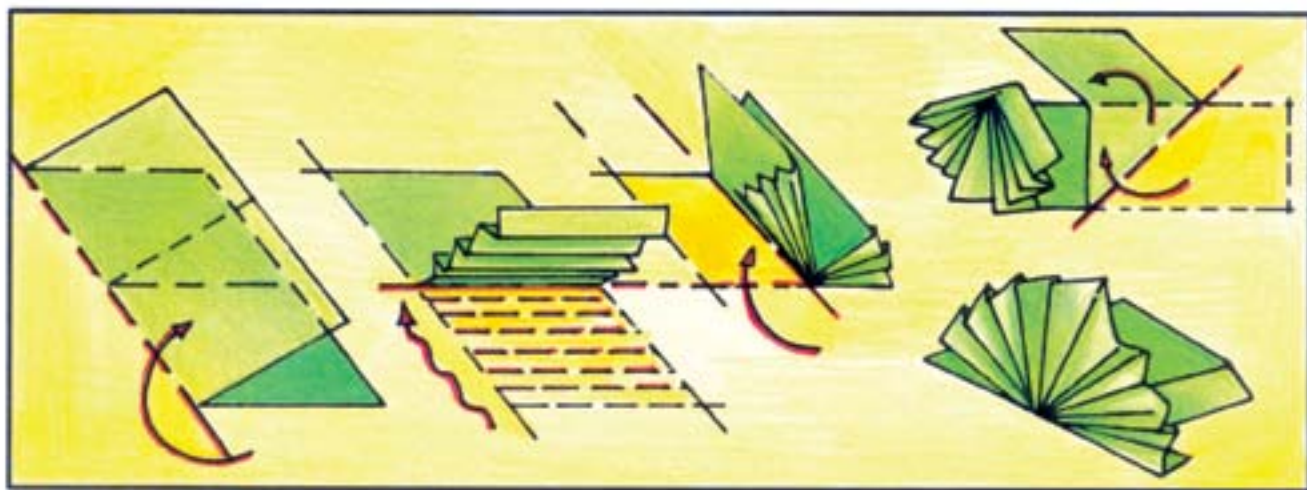
Tomas sėmė

.

Tėtė ėmė mėsos, ėmė košės.

Tomas mato kates. Tomas šoko, lėkė, rėkė:

1. Pamokyk Tomą tinkamai elgtis prie stalo.
2. Pabandyk sulankstyti servetėlę.

B b

B b

Birutė

Violeta Palčinskaitė
Bulvė kalbina buroką

Bulvė kalbina buroką:

– Tau visai, brolyti, bloga –
 Šeimininkė bėga skuba,
 Ji ėmes tave į sriubą.
 Opa pa, opa pa, –
 Bus labai skani sriuba.

O burokas tiktai juokias:

– Kas čia tokio, kas čia blogo.
 Nutarkuos virtuvėj nosį –
 Va tada ir tu žinosi!
 Aš jaučiu, aš jaučiu, –
 Blynų bus labai gardžių!

1. Kokius patiekalus galima paruošti iš bulvių, kokius iš burokų?
2. Kuriuose eilėraščio žodžiuose girdi garsą **b**? Pasakyk daugiau žodžių su šiuo garsu.

Barbė skabė
braškes bėrė
dabar labas
bar bar bar

Braškės

Barbė skabė braškes.

Braškes

, malė, bėrė

, šaldė.

Dabar dės lėkštes.

– Bar bar bar!

– Labas, Barbe!

– Labas, Asta! Labas, Rasa!

Barbė sako:

– Sėsk, Rasa. Sėsk, Asta.

Mama tarė:

– Asta, Rasa, še torto.

1. Pratėsk mergaičių ir mamos pokalbį.
2. Kaip reikia elgtis svečiuose?
3. Papasakok, kaip tau teko vaišinti svečius.

badas darbas arba
balta Barbora
dar bėda

Kam badas?

Tėtė arė. Bėrė

Mama kasė , ėmė morkas.

Dabar šalta, balta.

Tėtė šėrė . Mama mala morkas.

– Toks dabar darbas, – sako Barbora.

– Kam darbas, tam darbas. O man – badas,

– sako . Kodėl badas?

Kam dar bėda?

U u

u u

Ugnė

Upė gurga po ledu.
Bėgs Astutė su Tomu.
Ne, vaikučiai, nu nu nu!
Neikit čiuožt plonu ledu!

1. Kokias linksmybes atnešė žiema?
2. Kuo įdomi gamta žiemą?
3. Kada negalima žaisti ant ledo?

Astutė bus sušalo kur
medus saldus ramu

Kas bus?

Šalta. Balta. Tamsu.

Astutė sušalo. Kas dabar bus?

– Astute, še arbatos. Arbata karšta.

O kur medus? Medus saldus, – sako mama.

Dabar ramu. Astutė

kepurė
šalikas
pirštinės
kojinės
striukė
kailinukai
megztukas
auliniai batai

1. Kodėl Astutė sušalo?
2. Kokia apranga labiausiai tinka žiemos žaidimams?
3. Surenkite žieminės aprangos projektų parodą.

Ū ū

ū ū

Ūžē vējas ir nustojo.
 Ūsai šalčiui apšarmojo.
 Ūsai sviro, ūsai linko.
 Ūsai jam labai pritinka.

1. Kas bijo, o kas nebijo ziemas? Kodēl?
2. Kuriuose eilėrašcio žodžiuose girdi ū?
Pasakyk kuo daugiau žodžių su šiuo garsu.

Rūta dūmė dūko Mūša mūkė
rūmas mūras krūmas būda

Rūta, Tomas, Asta dūmė taku.

Dūko Matas. Dūko Alė.

Tomas rėkė:

– Ū ū ū! Rūtos „Mūša” drūta!

Rūtos „Mūša” ūkė:

– Bū bū bū! Bū bū bū!

Mato „Rūmas” mūkė:

– Mū mū mū! Kur mūras?

Kur krūmas?

Tomo stūmė baltus mūrus:

– Šu šu šu! Tū tū tū!

O kur Tomo Aras?

Aras los:

– Šalta! Kur būda?

rogutės
slidės
pačiūžos
sniego karas
besmegenis

1. Kodėl Aras sušalo?
2. Sugalvok tekstui pavadinimą.
3. Kokių taisyklių reikia laikytis žiemos žaidimų metu?
4. Kokie žiemos žaidimai tau patinka?

Martynas Vainilaitis

Ū ta, tū ta

Ū ta, tū ta – sėdi Šaltis –

Ū ta, tū ta – Ūtaltis.

Pučia Šaltis tūtą baltą –

Ū ta, tū ta – Ūtaltą.

Pučia, ragina Šaltuką –

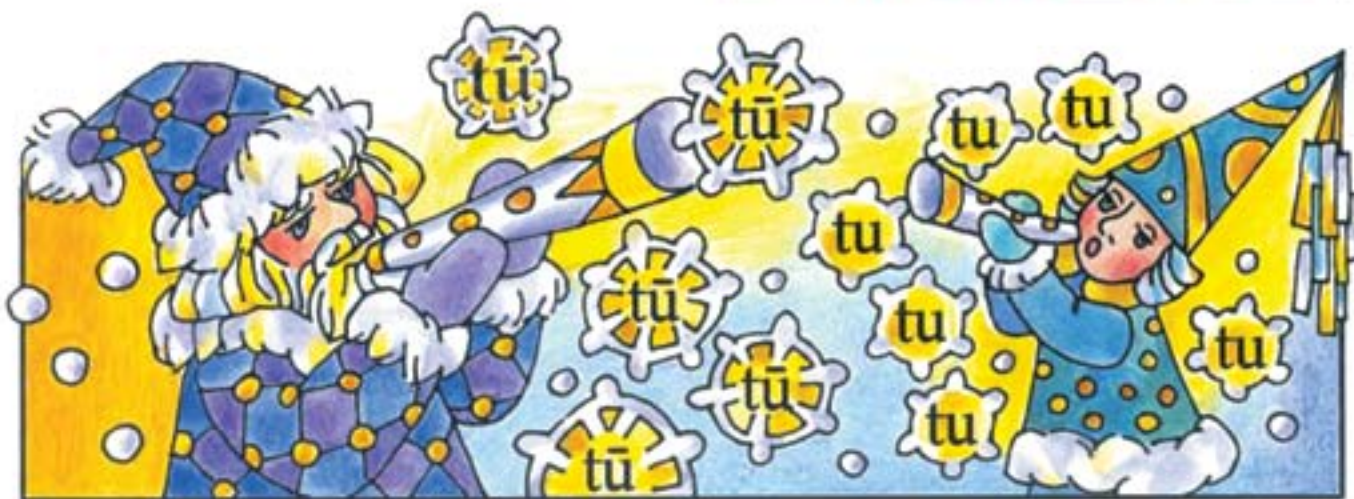
Ū ta, tū ta – Ūtatuką:

– Imk, sūneli, mano tūtą!

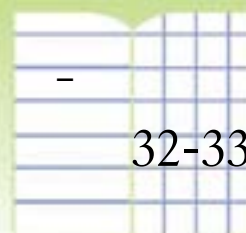
Užtūtuok man – ū ta, tū ta!

Bet Šaltukas jo tūta

Užtūtavo – ū ta ta!

1. Kokius garsus galima išgirsti žiemą?
2. Patūtuok taip, kaip rodo Šaltis ir Šaltukas.

V v

U u

Vida

Vėjas vėto baltą sniegą.
 Po sniegu žemelė miega.
 Vorai snaudžia kampuose,
 O barsukai – urvuose.
 Varlė dumble knarkia,
 Ežiai akis merkia.
 Drevėje sau voveraitė
 Saugo riešutėlių kraitę.
 Kiškiai, stirnos ir elniukai
 Apsivilko kailinukais.
 Tiktai vilkas neramus
 Ruošiasi statyt namus.

1. Papasakok, kaip gyvūnai praleidžia žiemą.
2. Kokie gyvūnai minimi eilėraštyje? Kuriuose pavadinimuose girdi garsą **v**?

Valė Valdą buvo voverė savo dreves vėl urve
valo voras vartos

Kur buvo

?

Valė, Valdą, Tomas buvo

– Vale, voverė! – rėkė Valdą.

Voverė valė savo dreves. Vėl ramu.

– Vale, barsuko urvas! O kur barsukas?

Vakaras. Vėlu. Šalta.

– Vale, vesk mus, – vėl Valdą.

Mama klos lovas.

Tomas dar žvalus. Tomas sako:

– Vale, kur dabar voras, varlė, vabalas?

1. Ką įdomaus galima pamatyti miške žiemą?
2. Kurie gyvūnai žiemą užmiega?

o ka v lkas kalv s m škas o el s

85

38-39

1. Pasek pasaką.
2. Kodėl negalima įsileisti į namus nepažįstamų žmonių?
3. Kurie pasakos žodžiai pasislėpė už puodynių?

Zita Gaižauskaitė
Kalėdų žvaigždė

Geroji žemele,
Parodyk man kelią
Į šviesią ir tyrą
Kalėdų žvaigždėlę.

Kai niekas nemato,
Kai niekas negirdi,
Kai angelo balsas
Ateina į širdį.

Ateina į širdį
Tik vaikiškai tyrą.
Balti žiedlapėliai
Ant delno pabyra.

Geroji žemele,
Parodyk man kelią
Į šviesią ir tyrą
Kalėdų žvaigždėlę.

Kalėdos būna
vasarą žiemą

.....
rudenį

1. Kaip tu ruošiesi Kalėdoms?
2. Papildyk sakinį tinkamu žodžiu.
3. Padaryk šiaudinį papuošalą eglutei.

Kūčios

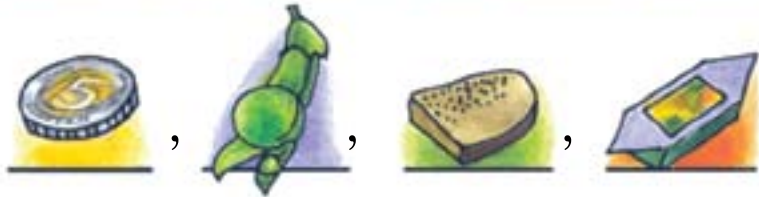
Visi laukiame Kūčių. Mama ruošia dvylika valgių.

Prie stalo susėda visa šeima.

Kalbame maldele. Tėtis dalija kalėdaitį ir linki visiems būti sveikiems ir geriems.

Po lėkštėmis padėk

Kas po lėkšte ras

– turės pinigų.

Kas ras

– bus sveikas.

Kas ras

– augs didelis.

Kas ras

– bus linksmas.

1. Papasakok, kaip Tomas ruošis Kūčioms.
2. Po vakarienės suruošk visai šeimai Kūčių burtus.

Janina Degutytė
Naujieji metai

Mirga žvaigždėm ir snaigėm
Žalios palaukių eglytės.
Sidabro varpeliais aidi
Naujųjų metų rytas.

Paukščiams parneš dovanų
Saulę – raudoną uogą.
Kiškiams – šiltų kailinių.
Vaikams – saldinių ir juoko.

Spindi ledinis langas,
Briedžio ragais išrašytas.
Sidabro varpeliais aidi
Naujųjų metų rytas.

1. Kokiai šventei skirtas šis eilėraštis?
2. Kam ir kokių dovanų atneša Naujieji metai?
3. Ką tau padovanojo Naujieji metai?

Vienas sėja, kitas pjauna,
Trečias obuolį ragauja,
O ketvirtas po sniegu
Miega meškino miegu.

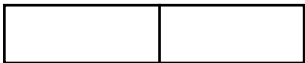
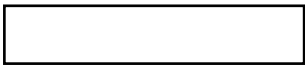

Šeši dirba,
o septintas dykinėja.

1. Kiek yra metų laikų? Koks dabar metų laikas?
2. Kelinta šiandien savaitės diena?
Kokia buvo vakar, o kokia bus rytoj?

N n

N n

Nerutė

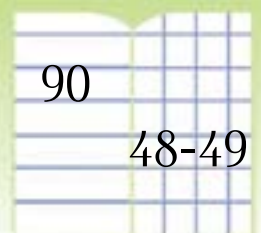

Naujas namas pastatytas,
 Naujos durys padarytos.
 Naujas langas, naujas stogas.
 Namas visiškai neblogas.

1. Nupiešk savo namą.
2. Kokius namo elementus nupiešei? Kuriuose žodžiuose girdi garsą **n**?

90

48-49

ten senas kaštonas varna mano
namo malonu

Tomo namas

Ten Tomo namas.

Ten tvora, o ten senas
kaštonas.

Kaštone – varna.

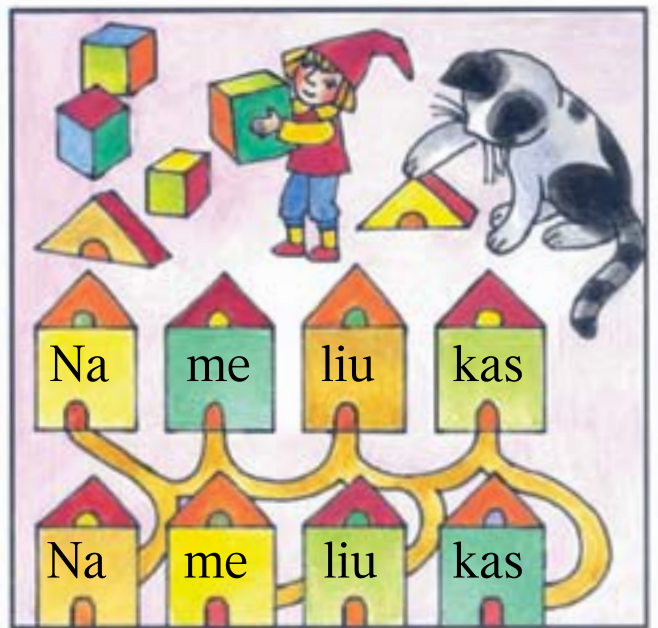
Tomas skuba namo.

Ten ramu, malonu.

Ten mama, tėtė, sesės, Aras.

Tomas sako:

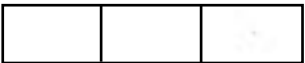
– Mano namas – mano turtas!

1. Papasakok apie savo namus.
2. Ritmiškai pasakyk didelio ir mažo nykštuko žodžius.

I i

J i

i n k i l a s

inkilas

Irutė

Inkile varnėnas čyrena,
Lapė oloje gyvena,
Sraigė neša ant pečių
Savo namą takučiu.

Gandras seną lizdą randa,
Pelės į urvelį lenda.
Ir kiekvienas ten ramus –
Gera, kai turi namus.

1. Kokius žinai gyvūnų namų pavadinimus?
2. Kurių būstų pavadinimuose girdi garsą **i**?

visi turi indėno eskimo
stirnos vilko miškas

Koks namas?

Tomas rašo:

Visi turi namus.

Ten eskimo namas,
o ten indėno namas.

Varnėno namas – inkilas.

Karvės, avelės namas – tvartas.

Vilko, stirnos, meškos namas – miškas.

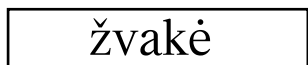
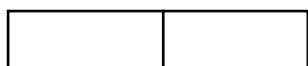
O kas neša savo namus?

1. Kuris sakinyš kuriam paveikslėliui tinka?
2. Nupiešk paveikslėlį paskutiniam teksto sakiniui.
3. Iš kartoninių dėžių ir spalvoto popieriaus pasidarykite didelį namą.

Ž ž

Ž ž

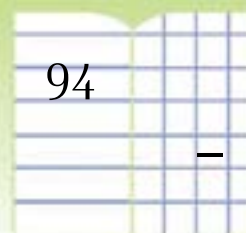

Živilė

Žvalus bernelis žygiuoja,
Vaško švarkelį nešioja.
Vidury linų žiupsnelis,
Žiba auksu jo galvelė.

1. Įmink mįslę. Kokį garsą ištarei žodžio pabaigoje?
2. Kokiais būdais galima apšviesti namus? Kuriuose žodžiuose girdi garsą **ž**?
3. Pasidaryk žibintą.

ži**ba** ma**ža** ži**no** ne**ž**ino
 Ži**vi**lė ži**b**intas ži**b**alinis

Kas žiba?

Tamsu. Žiba tik žvakė.

– Tomuk, kodėl žiba žvakė? – domisi Asta.

– Nėra elektros srovės, – atsako Tomas. – Seniau buvo tik balanos ir žvakės. Tada senelė Živilė buvo maža.

– O iš kur atsirado žibalinis žibintas? – tarė Asta.

Tomas nežino.

O kas žino?

95-96

56-57

1. Kaip seniau buvo apšviečiami namai?
2. Pažiūrėk filmuką apie apšvietimą seniau ir dabar.
Papasakok, ką naujo sužinojai apie šviesos šaltinius.
3. Sugalvok filmui pavadinimą.

Kas mums palengvina darbą?

Kas mums malonina poilsį?

viryklė
mikseris
šaldytuvas
dulkių siurblys
lygintuvas
skalbyklė
radijas
televizorius
kompiuteris

Visiems šiems prietaisams reikalinga elektros energija.
Elektros energiją gamina elektrinės.

1. Pavadinink paveikslėliuose pavaizduotus elektros įrenginius.
Kam jie reikalingi?
2. Kokių taisyklių reikia laikytis, naudojant elektrinius įrenginius?

Kaip taupyti šilumą?

Į svečius pas Tomą užsuko nykštukas Taupukas. Jis išgėrė aviečių arbatos, bet visas drebėjo iš šalčio.

– Tomai, aš jaučiu, kad nuo lango pučia vėjas. Šaltis lenda pro visus plyšius, langus ir duris.

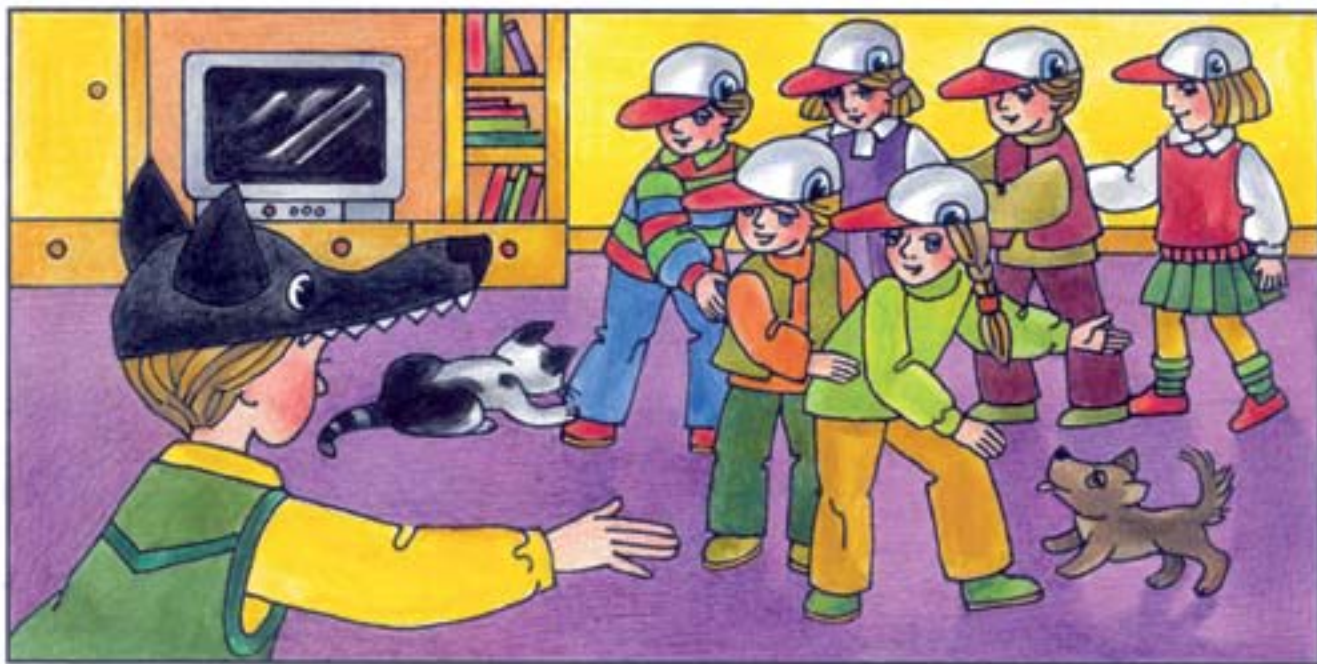
Tomas sukluso.

– Tomai, kodėl virtuvėje dega šviesa? Juk ten nieko nėra. Oi, ir čiaupo neužsukai! – priekaištavo nykštukas Taupukas.

Tomas užsuko čiaupą.

Paskui išjungė lempas.

Uždarė pravirą orlaidę.

1. Ką reikia taupyti? Kodėl?
2. Vaikai nutarė taupyti ne tik elektrą, bet ir savo sveikatą – išjungė televizorių ir žaidė žaidimą „Vilkas ir žąsys”. Papasakok, kaip jie žaidė.

Anzelmas Matutis
Apie močiutę

– Ai ja jai! –
 Žila močiutė
 Įdrėkstą pirštelį
 Pūtė:

– Tai popelė,
 Tai popa!
 O mergelė
 Kaip pupa.

– Aš – pupelė?
 Tai nelauksiu,
 Lyg toj pasakoj
 Užaugsiu,

Iškerosiu
 Tau po langu.
 Tik... nelipk,
 Močiut, į dangų!

Jeigu lipsi,
 Luš pupa:
 Tau, močiute,
 Bus popa...

1. Papasakok apie savo močiutę.
2. Pasek pasaką apie pupą. Jei nemoki, paprašyk senelės pasekti.
3. Pasveikink močiutę su Senelės diena. Gali jai dovanų padaryti štai tokią gėlytę.

Senelis ir Tomas

Tomo senelis kirto malkas.

Tomas jas rinko, metė krūvon.

Senelis sėda ant kaladės.

– Šilta. Metas ilsėtis, – sako senelis.

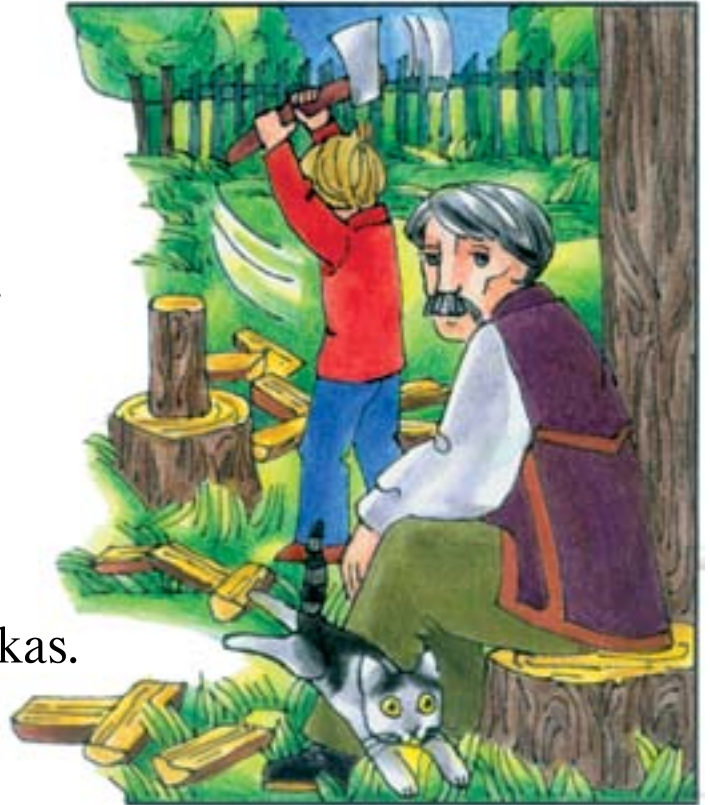
Tomas ir senelis sėdi, šnekasi.

Tomas sako:

– Seneli, ir aš moku kirsti malkas.

– Na, kirsk, kirsk.

Tomas kerta. Senelis ilsisi.

Bu	vo	se	nis	ir	se	nu	tė,
Su	si	ta	rę	bul	ves	sku	tė.

iškirpk

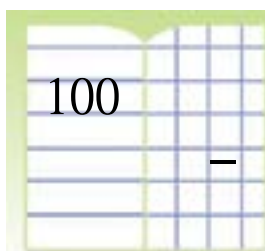
susek

pririšk

parašyk arba
nupiešk

1. Kaip Tomas pavadavo senelį?
2. Kaip tu padedi savo seneliams?
3. Pasakyk pasakos žodžius taip, kaip rodo kaladėlės.
4. Padaryk seneliui spalvotą sveikinimą obuoliuką.

Elena Tolvaišienė

Viens, du, trys

Viens, du, trys – tu suplok
Ir gražiai nusišypsok.
Viens, du, trys – pašokuok,
Kaip paukštelis suplasnok.

Viens, du, trys – patrepsėk,
Piršteliu tu paspragsėk.
Viens, du, trys – apsisuk,
Šiandien linksmas linksmas būk.

Viens, du, trys – tu pritūpk,
O pritūpęs tu nugriūk.
Viens, du, trys – pagulėk
Ir iš naujo vėl pradėk.

Ką Alė rado Tomo

?

Tomas turi sesę Alę. Ji dar maža, bet viską nori žinoti.

– O kam šitas? – Alė rodo . – Mes jame rašome.

– O šitas ? – Jį mėtome.

– O bandelė? – Valgome.

– O kam šita

?

1. Dainuok dainelę kaip pasaką be galo.
2. Pavaizduok dainelės turinį judesiais.

1. Pažaiskite žaidimą „O kam šitas?“

Lietuvių pasaka

Vištytė ir gaidelis

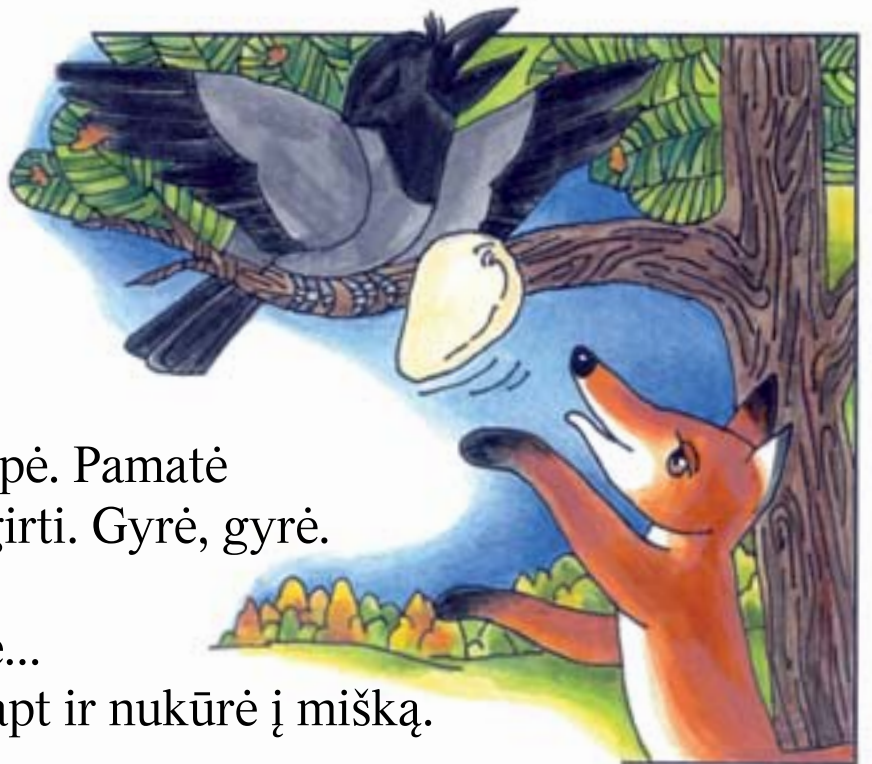
Gyveno senelis ir senelė.
Turėjo jie vištytę ir gaidelį.
Pasiuvo senelė gaideliui kelnutes,
o vištytei sijonėlį. Išleido gaidelį
su vištyte riešutauti.
Gaidelis įlipo į lazdyną ir raško
riešutus.
Vištytė bėginėja aplinkui ir prašo:
– Kar kar kar! Mesk man kekele.
Metė gaidelis kekele ir išmušė
vištytei akele.

Lietuvių pasaka

Varna ir lapė

Kartą varna nutvėrė
sūrį. Tupi ant šakos,
o sūris snape.
Pro šalį bėgo alkana lapė. Pamatė
sūrį. Lapė ėmė varną girti. Gyrė, gyrė.
Varna neiškentė:
– Kaaarrrr! – sukrankė...
Sūris iškrito. Lapė jį kapt ir nukūrė į mišką.

1. Ką turėjo seneliai?
2. Ką pasiuvo gaideliui?
3. Ką pasiuvo vištytei?
4. Kur išėjo gaidelis ir vištytė?
5. Kas išmušė vištytei akele?

1. Kodėl lapė gyrė varną?
2. Kokia buvo varna, o kokia lapė?

Vytė Nemunėlis

Meškiukas Rudnosiukas

Ten miške, kur eglės ošia,
Po pušim sena sena
Buvo meškinas Rudnosis,
Rudnosienė – jo žmona.

Ir turėjo jie meškiuką –
Rudnosiuką kaip ir jie,
Buvo jis dar be kelnų
Ir bėgiojo tik namie.

Vakare, kai tėtis grįžta,
Kai visa šeima namuos,
Sėdi jis šiltam namely,
Klausos pasakų mamos.

Nors už durų švilpia vėjas,
Staugia vilkas už langų, –
Rudnosiukui su tėveliais
Šilta, gera ir smagu.

1. Jeigu dar neskaitei knygelės apie Rudnosiuką, paskubėk perskaityti.
Tikrai patiks!

Lietuvių pasaka

Voverė ir vilkas

Voverė linksmi šokinėjo medyje. Netikėtai ji nukrito ant pikto vilko.

– Aš tave suėsiu! – sušuko vilkas.

– Paleisk mane, vilkeli! – prašo voverė.

– Paleisiu, tik pasakyk man, kodėl jūs, voverės, visada linksmos.

– Tu esi piktas, todėl ir liūdnas.

Voverės linksmos, nes niekam bloga nedaro.

1. Kodėl voverės linksmos, o vilkai pikti?
2. Ko mus moko ši pasaka?

KOMPAK TINĖ PLOKŠTELĖ (vadovėlio priedas)

Edukaciniai filmai

1. <i>Kaip duonytę kepė?</i>	2:54
2. <i>Kaip dabar duonytę kepa?</i>	7:34
3. <i>Apšvietimas seniau ir dabar</i>	10:03

Pasakos ir literatūriniai kūriniai

4. <i>Vištytė ir gaidžiukas</i>	2:25
5. <i>Ropė</i>	2:31
6. Vytė Nemunėlis <i>Meškiukas Rudnosiukas</i>	1:20
7. <i>Voverė ir vilkas</i>	0:48
8. <i>Varna ir lapė</i>	0:50
9. E. Mieželaitis <i>Zuikis Puikis</i>	5:37
10. Just. Marcinkevičius <i>Grybų karas</i>	7:34
11. <i>Dangus griūva</i>	3:51

VADOVĚLIO KORTELĖ

[illegible]